

cumque sat bene deduxerunt. de virtutibus altissima quæque dicunt, ac scribunt, ad bonam Reipublicæ gubernationem omnia referentes. acutissima autem illorum esse ingenia vel hinc collige, quod à nobis Arithmeticam nostram, Geometriam, syderum & planetarum computum, imo & Logicam Conimbricensium Sinico idiomate impressam edocti, quam celerrime omnia percipiunt. Habent & illi suo more cum figuris impressa complura volumina de Architectura, Physiognomonica, Anatomica, artibus mechanicis, &c.

*Medicina.*

In medica arte, si praxim spectes, nos omnino superant. plusculum quidem illis disputant, speculanturque nostri, at facilius & melius illi morbis medentur. antiquissimos de herbarum, lapidum, atque arborum natura habent libros in unum corpus redactos, suisque figuris, ad modum nostri Dioscoridis, exornatos: præterea morborum signa, effectus, causas, aliasque proprietates continent recentiores illorum ac veteres libri. ut plurimum simplicibus ac decoctis medicamenta conficiunt. unctiones fricationesque adhibent, sectionem venæ non item, quam illi gravissimum errorem autumant. jejuniis potius, aliisque refrigerantibus sanguinem ad debitam temperiem reducant. ajunt, non ideo quod ferveat in olla, effundendum jusculum, sed si compescere velis, ignem subducendum: pulsum adeo præclaras habent perceptiones, ut ex eorum notitia occulta etiam quandoque detegant ulcera. pulsum motus sex in qualibet notant manu, tres principes, totidem ordinis inferioris, qui omnes ad varias corporis partes pertinent. primum ad cor, ad hepar alterum, tertium ad ventriculum referunt. atque ita deinceps ad alia membra alios. dum ægrum visunt, mediam tenet horam pulsum horum exploratio summa cum quiete omnium, nec sine decumbentis fastidio, quam mox, unde oriatur intemperies, & qua sit in parte corporis facile indicant, & recte dijudicant. Artis Chemicæ professores, & hic non rari, ubique vagantur, non aurum modo pollicentes, sed & immortalitatem in hac vita, quorum pæne idem, qui Europæorum scopus est, splendide mentiri scilicet, & nimium credulos, avarosque, istis offuciis fallere.

*Habitus corporis.*

Ingenii quoque acumen perperam sæpe ostendunt in sagacissimis dolis, & fucis, quibus aliis imponunt. agiles præterea sunt, & levi flexilique corpore ac vivaci spiritu. la-

boris patientes, at minus famis. siquidem diem medium, præsertim matutinum, absque cibo transigere pæne existimant sibi fatale.

Mercatores industrii sunt, & solertes, gens tota otii inimica, & desidiæ. ubi vel minima lucelli affulget spes, nullus eis labor gravis, quippe honesto utile sæpe potius & antiquius. valetudinis sat firmæ sunt ac robustæ, duratis vel inde à puero lacertis, colore candido certant alicubi cum Europæis, multique conveniunt, si nasum simum, barbam raram, exiles, prominentes & in oblongum deductos oculos, latamque & ad quadrati magis formam accedentem faciem exceperis. nigerrimo omnes prolixoque gaudent capillitio tum viri, tum mulieres. flavum rufumve colorem vilipendunt, imo horrent, magis etiam quam olim Thebani. mulieres ut plurimum statura minores sunt, at vultu & liberali & eleganti. præcipuam pulchritudinis muliebris ac decoris partem exilitati pedum tribuunt. inde primum natis puellis infantibus eos arcte revinciunt, ac comprimunt, fasciisque ita adstringunt, ut deinceps nequeant excrecere. sunt, in quibus caprinos vaccinosque vix superent mole aut magnitudine. ridicula sane & mira in tam culta gente stultitia, cui si vel ipsam Helenam obtuleris, sordebit ob pedes majores. adeo mulieres hîc omnes, quo viris placeant, hoc lubentes subeunt tormenti genus.

Triplex est Sinicæ gentis religio seu secta *Religio.* potius. primam eamque antiquissimam, Philosophicam: secundam Idololatricam: tertiam Epicuream nomino: illi Sankiao hoc est triplicem doctrinam vocant. Philosophica inter reliquas & re & auctoritate eminet. penes hanc regni regimen est. soli enim Philosophi ad rempublicam administrandam admittuntur. Iukiao sectæ nomen est. hæc olim unum summum principium agnovit: multa namque de coelo, summo imperatore, ac rerum omnium gubernatore philosophorum veteres libri tradunt. modo, se illius naturam, ac essentiam, ac quo modo colendus sit, ignorare fatentur. unde *Philosophorum secta.* melius judicant esse, omnem cultum omittere, quam in illo errare. hujus itaque sectæ asseclæ nihil spectant magis, quam justum ac perfectum Reipublicæ regimen, virtutumque moralium exercitationem. tractat hæc Philosophia de coelo, terra, ac homine, tamquam de iis, in quibus omnium rerum cardo versetur. Sançai illa tria vocant. de coelo